

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 23 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedejska izdaja
celoletno v Južo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pr. večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnitvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celoletni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inštalac. Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vprašanje

Kar smo ugotovili v svojem predvčerajšnjem članku glede politike nemške države, to velja v še veliko večji meri o današnji Bolgariji. Tudi nacionalistični politiki v Bolgariji nimajo ne uvidevnosti ne volje, da bi osnovali svojo povojno vzpostavitev politiko na brezpogojno spoštovanje obstoječega stanja, absolutno lojalnost napram svojim sosedom in utrjevanje miru, temveč špekulirajo z zmešnjavami in težkočami, s katerimi je zvezana restavracija Evrope, da bi iz njih izvlekli kak dobiček. Zato jim ni nič mar, če bi se iz take politike intrigi, hujkanja in podpihovanja rodile eventualno katastrofalne posledice, ampak naravnost računajo na to, češ, čim hujše v Evropi, tem boljše za nas.

Ne trdimo, da bi odgovorni bolgarski državniiki popolnoma zavestno sledili tej liniji, pa da bi ne vedeli nič ceniti važnosti in blagodejnosti lojalne politike v smislu verzajskega mirovnega protokola za svojo lastno domovino, moramo pa jim vsekakor šteti v krivdo, da se preveč udajajo vplivom onih elementov, ki so jim intrige proti sedanjemu stanju glavna in edina smernica politike. Mi gotovo uvažujemo, da ni lahko obvladati številni emigrirani element iz bivše Makedonije, toda velika nevarnost, ki jo rovarsko delovanje teh skrajnih, nobenega sredstva ne plašečih se fanatikov pomeni za državo in njene zunanje-politične odnose (da ne omenjamo notranjih problemov), nalaga vsaki bolgarski vladi kategorično dolžnost, da te elemente in njihove manifestacije vsaj brzda in spravi vse izlive tako zvanega javnega mnjenja vsaj kolikortoliko v sklad s svojimi oficijelnimi zahtevami miroljubnosti, korektnosti in prijaznosti do sosedov.

Dogodki, ki so se te dni odigrali v Sofiji, stavlajo bolgarsko vlado pred odločno alternativo: ali hoče svoje zadržanje odkritosrečno in brez vsake rezerve usmeriti v pravcu politike, ki jo zasiedujejo vse balkanske države, da se po veliki vojni ustvarjeno stanje utrdi in ustvari resnično medsebojno prijateljsko razpoloženje, ki bo vedlo do popolne solidarnosti balkanskih držav na zunaj — v prid splošnega miru in lastnega notranjega dviga — ali pa misli nadaljevati dvomno in kolebajočo politiko, o kateri smo ob otvoritvi pirotskih pogajanj mislili, da se nahaja v likvidaciji.

Kajti ni naša država, ki bi se imela zaradi kovarstev makedonstvujuščih v Sofiji, h katerim sta se zatekli dve politični niči iz naše države, bati zase, čeprav smo opravičeni, da smo indignirani nad žalitvami, ki so se nam ob pasivni asistenci bolgarske vlade prizadevale. Pač pa je naša dolžnost, da opozorimo bolgarsko vlado, da naj v lastnem interesu ne daje potuše takim pojavom, ki vse kakor motijo tako potrebni proces ozdravljenja, pomirjenja in okrepitve Balkana, pa da obenem pokažemo pred svetom, kdo bo moral nositi odgovornost za posledice takega oviranja miroljubnih prizadevanj vseh poštenih ljudi, ako bi se še dalje dovolil razmah elementom, ki hočejo reševati nekaka vprašanja s terorističnimi zločini, netenjem zlih instinktov vsenaokoli in podpihovanjem vsakovrstnih manjvrednih ljudi.

Zato v miru čakamo, kakšen odgovor bo dala vlada sosedne države, s katero želimo živeti v miru, jo v njenih resničnih potrebah podpirati ter v tesnem stiku z njo prispevati k srečnejši bodočnosti Balkana. O teh naših odkritosrečnih težnjah in dosledni liniji naše državne politike ni nobenega dvoma, pač pa o tem, kaj za oficijelnimi besedami v resnici misli in kakšne cilje dejansko zasleduje naša sosedna bolgarska vlada, da te dvome razprši.

Akcija za izdajanje novega lista

»Obzor« prinaša iz Novega Sada sledečo vest: »Pod naslovom »Novi narodni list za obranu novog stanja« prinaša novosadski »Vidovdan« beležko, v kateri v glavnem pravi:

»Te dni so gg. dr. Žerjav, dr. Svetislav Popović in Dušan Ivančević razposlali znancem in prijateljem okrožnice, da naj jih denarno podpro, da bi mogli s 15. majem pričeti v Belgradu z izdajanjem lista »Delo«, ki bi bil namenjen najširšim slojem. V okrožnici se pravi, da bo list z vsemi silami delal na odstranitvi plemenskih in političnih razlik, ki so na umeten način vstvarjene v našem narodu. Nesrečne politične razmere in nezdružene strankarske odnose pred 6. januarjem je treba za vedno izbrisati iz narodove duše.«

Pavelić in Perčec obtožena veleizdaje

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Državni pravdnik državnega sodišča za zaščito države dr. Ivan Učević je preiskovalnemu sodniku državnega sodišča stavil predlog, da se zoper dr. Pavelića in Perčeca otvori kazenska preiskava radi zločina po čl. 1. in 5. zakona o zaščiti države in hudodelstva po § 287 a srbskega kazenskega zakonika. Obtožnica je gotova zoper Pavelića in Perčeca. Razprava se bo vršila brez ozira na to, ali bosta obtožena navzoča pri razpravi ali ne.

Belgrad, 24. apr. Današnja »Politika« prinaša o slučaju Pavelića sledeči brzojavki:

Sofija, 23. aprila. Danes popoldne ob tri

četrt na 4 je v zunanjem ministrstvu g. Burov sprejel poslanika Nešića. Jugoslovanski poslanik je na tem drugem sestanku z g. Burovom vložil ponoven protest proti postopanju oficijelne Bolgarske pri proti-jugoslovanskih manifestacijah v Sofiji. Istočasno je g. Nešić v ime svoje vlade zahteval od g. Burova poročilo o daljnjem nastopanju bolgarske vlade napram sličnim manifestacijam in nezakonitemu delovanju proti kraljevini SHS.

Sofija, 23. aprila. Včeraj popoldne sta Ante Pavelić in Perčec poslala svoje posetnice predstavnikom strank in parlamentarnih skupin.

Novi prosvetni zakoni

Vseučilišča ostanejo neokrnjena -- O zasebnih srednjih šolah in o verouku

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Kakor smo se na merodajnem mestu informirali, bo v najbližnji bodočnosti poleg še nekaterih upravnih zakonov glavno torišče okrog prosvetnih zakonov. Prosvetno ministristvo pripravlja z zelo hitrim tempom precisno vse šolske zakonodaje in zakonov o državnih kulturnih zadevah: gledališčih, muzejih i. dr. Med temi zakoni se smatrajo za najvažnejše zakoni: o ljudskih, srednjih šolah in vseučiliščih. Namen teh zakonov je, da se zakonodaja na tem polju unificira: Po možnosti laicizacija in tendenca, da se ti zakoni koncem maja tvorno uzakonijo, v začetku prihodnjega šolskega leta naj bi pa stopili v veljavo.

Glede posameznih zakonov bi bilo omeniti to-le: Načrt vseučiliškega zakona izdeluje zagrebški vseuč. profesor Mikuličič. Ti zavodi imajo popolno zagotovilo, da bodo ohranjeni in da dobijo možnost razvoja v vseh treh kulturnih središčih, v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani.

Načrt zakona o srednjih šolah leži v kabinetu. Borba bo šla v glavnem v dveh smereh:

1. Načelno glede zasebnih srednjih šol vobče, v tem okviru za posamezne tipe, katere hoče prosvetno ministristvo razdeliti na tri in tem primerno dodeliti vsakemu odgovarjajoče pravice. Dalje se tudi določa, pod katerimi pogoji bi se ustanovljale zasebne šole in nanovo otvorile.

2. Vprašanje verouka na srednjih šolah sploh.

Razprava proti Šuniću končana

Državni pravdnik predlaga smrtno kazen -- Obsodba se razglasi 1. maja

Zagreb, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes se je nadaljeval proces proti Šuniću. Včeraj je bilo končano zasliševanje prič, danes pa so se brale razne izpovedi. Tako se je čitala izjava upravnika bolnice usmiljenih bratov, dalje zdravniški zapisnik o pregledu pokojnikovega trupla. Zapisnik je priložen projekt. V zapisniku se trdi, da ne bi mogla nobena zdravniška pomoč Risto- viću rešiti življenja, ker je smrt nastopila vsled krvavljenja. Nato so se čitali zapisniki izjav nekaterih omladincev, ki so bili obtoženi, da so vpleteni v umor, oz., ki so prisostvovali tisti večer v restavraciji »Kolo«.

S tem je bilo dokazno postopanje končano, nakar je zagovornik Budak vprašal Šunića, ali je kdo v njegovi rodbini izvršil kak umor. Šunić je povedal, da je 1913 njegov oče ubil v Osijeku v prepiru v neki gostilni svojega znanca.

Državni pravdnik dr. Ružić si je v svojem govoru prizadeval dokazati, da se v Šunićevem hudodelstvu nikakor ne sme gledati dejanje mladega fanatika, nego da je treba dejanje pojmovati, kako se kvalificira kazenski zakonik. Ta določa v § 1, da ni treba, da je hudobni namen premišljen, ampak da je dovolj, da se je porodil za časa dejanja samega. Radi tega je tudi vprašanje kazni popolnoma določeno. Držati se je treba črke zakona, ker je zakonodajalec natančno odredil, kako se ima to dejanje kvalificirati in kakšna kazen izreči. Tu je državni pravdnik aludiral na hrvatski kazenski zakonik, ki sploh ne pozna političnega uboja, ampak vsako dejanje, ki se je izvršilo brez silobrana, kvalificira kot umor, ki je kazniv s smrtjo.

Zagovornik dr. Sekula Drljević je v izredno dobro stiliziranem govoru skušal dokazati, da je dejanje nastalo v času, ko je bil ne samo posameznik, ampak ves narod v nenormalnem stanju. Zato se ne more uporabiti dokaz psihiatra, marveč je treba upoštevati psi-

Največje važnosti je ljudskošolski zakon. Po načrtu se šola prilagodi kraju, kjer je, ter se bosta ločila mestni in podeželski tip. Borba okrog poučevanja verouka je prav tako jaka, kakor v bivšem parlamentu. Vprašanje, kdo naj poučuje verouk, skuša načrt rešiti tako, da to stvar prepušča duhovnikom posameznih cerkev. Toda verouk je sam izven šolskega programa. Cerkvam bi se prepustili šolski prostori, šolska oblast pa bi se za ta predmet kot tak ne brigala. Načrt nadalje izvaja, da je tudi stvar cerkve oz. cerkvene občine, kako nagradi učitelje verouka oz. katehete.

Proti temu sta nastopila katoliški in pravoslavni episkopat. Danes je prispel v Belgrad dja-kovski škof Akšamović, ki se je mudil v katoliškem oddelku pravosodnega ministristva, obenem pa je konferiral z drugimi važnimi osebnostmi v Belgradu, med drugim se je razgovarjal s prometnim ministrom dr. Korošcem.

Merodajni krogi naglašajo še tretjo okolnost, ki bo pri uzakonitvi teh zakonov imela odločilno važnost:

1. Ali se bo dopustilo, da se bodo ti zakoni tako hitro spravili pod streho; 2. Ali pridejo pred VZS; 3. Ali se bodo istočasno otvorila konkordatna pogajanja. Sedaj, kakor se trdi, je gotova stvar, ker so šolski zakoni zadeva in pravica cerkve, da bodo tudi sestavni del konkordatnih pogajanj. Od vsebine šolskih zakonov je odvisen tudi uspeh teh pogajanj.

Intervencije komisarijev slovenskih oblasti

Belgrad, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V Belgradu se mudita komisarja mariborske in ljubljanske oblasti skupščine dr. Natlačen in dr. Leskovar. Danes ju je sprejel finančni minister dr. Šverljuga. Popoldne pa pomočnik Gospodnetič. Oba komisarja sta ministru dr. Šverljugi obrazložila položaj samoupravnih proračunov, ki je nastal po sprejetju zakona o trošarinah, ko se je uveljavilo enotno pobiranje trošarine.

Finančni minister je obema komisarjema pojasnil, da velja tudi v drugih državah načelo, da se trošarina pobira enotno, zneski pa se potem razdeljuje posameznim upravnim enotam. Dosedaj so različne oblasti pobirale različne trošarine in se je dogajalo tiho-tapstvo z alkoholom, kar je bilo enotnemu trošarinskemu sistemu v škodo. Minister jima je jamčil, da bosta obe oblasti dobili vse, kar imata v letošnjem proračunu. Za proračun prihodnjega leta jima je prav tako zagotovljeno, da bosta v okviru možnosti dobila zadosten proračun in zadostna sredstva iz državne blagajne.

Na opozoritev, da se je nekaterim okrajnim zastopom in občinam ustavilo izplačilo doklad, je minister odgovoril, da se bo to takoj uredilo in da se bodo izplačila doklad občinam in okrajnim zastopom takoj nadaljevala.

Vojaška imenovanja

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes je izšel večji ukaz, s katerim so med drugimi imenovani: za pomočnika poveljnika donavske divizijske oblasti brigadni general Daskalović, dosedaj poveljnik donavske pehotne brigade; za pomočnika poveljnika kosovske divizijske oblasti brigadni general Petronjić Rademir, dosedaj poveljnik kosovske pehotne brigade; za poveljnika dravske brigade generalštabni brigadni general Stanisavljević Živko, dosedanj načelnik poročevalskega urada generalnega štaba; za poveljnika IV. pehotne podčastniške šole kraljice Marije pehotni polkovnik Vladislav Kostić, dosedaj poveljnik 43. pehotnega polka; za pomočnika poveljnika 12. pehotnega polka pehotni podpolkovnik Grošelj Franc, dosedaj poveljnik 1. bataljona 40. pešpolka triglavskega; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. artilerijskega polka artilerijski podpolkovnik Ludovik Kozelj, dosedaj poveljnik II. divizije vrbaške artilerijske brigade.

Zahteve fakultetnih uradnikov finančne stroke

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes je prispela v Belgrad večja deputacija fakultetnih uradnikov finančne stroke. V deputaciji so bili dr. Valjavec iz Ljubljane, dr. Križić, Balfi, Kocjan iz Zagreba, dr. Kokol iz Sarajeva, Bonacić iz Mostarja in Tadić iz Splita. Deputacija je prinesla s seboj obširno spomenico, katero je izdelalo zagrebško društvo juridičnih uradnikov finančne stroke.

Deputacija je zahtevala, naj se vendar pristopi k izenačenju fakultetnih doklad uradnikom finančne stroke z dokladami sodnih in upravnih uradnikov. Deputacija je danes obiskala več ministrstev in splošno povdarjala, da imajo uradniki finančne stroke še večjo odgovornost in delo, kot n. pr. sodni in upravni uradniki. Če ne bodo pravilno plačani in za delo nagrajeni, se lahko pričakuje korupcija v finančni upravi. Povsod je princip, da je blagajnik posebej plačan. Število juristov je radi slabih nagrad padlo preko 60 odstotkov. Nasprotni predvojni številki je tako, da je dovršenih pravnikov v I. kategoriji v vsej finančni stroki v vsej državi le še 160. Finančni efekt bi bil radi tega minimalen.

Finančni minister dr. Šverljuga si je njihove zahteve zabeležil in izračunal finančni efekt. Obljubil je, da pride ta stvar pred ministrski svet.

Pomočnika Gospodnetič in Voja Lazić sta prav tako pazljivo poslušala zahteve delegacije in obljubila podporo.

Popoldne se je delegacija zglasila pri prometnem ministru dr. Korošcu, ker je prvi zahteval doklade za upravne uradnike, ko je bil notranji minister. Delegacija ga je baš na te okolnosti opozorila in prosila, naj zastavi v vladi svoj vpliv. Ker minister Mažuranić ni bil v Belgradu, se bo deputacija pri njem zglasila v Zagrebu.

Starosta starokatoliških revizionistov Donković se mudi v Belgradu. Nastopil je proti Kalodjeri, da bi se rešilo vprašanje odstavitve Kalodjere in se je v ta namen zglasil pri pravosodnem ministru.

Uredba o organizaciji odsekov v posameznih ministristvih, o razvratitvi uradništva, o kompetencah posameznih odsekov je v večini ministristev že gotova.

Dolgotrajna kriza

Landbund proti dr. Mittelbergerju — Manjšinska vlada krščanskih socialistov?

Dunaj, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Določitev vararberskega finančnega referenta dr. Mittelbergerja za kandidata za zveznega kancelarja je zadela ob velike težkoče. Dr. Mittelberger je dospel danes na Dunaj in ves dan razpravljaj s krščanskimi socialisti in z obema malima večinskima strankama velenemcev in Landbunda. Landbund je sklenil, da se Mittelbergerjevega kabineta ne udeleži, češ, da navzlic priznavanju dosedanjega delovanja dr. Mittelbergerja na finančnopolitičnem polju ne more premagati svojega pomisleka, da se sestava

vlade poverja takemu politiku, ki dosedaj ni bil v ožjih stikih z vprašanji avstrijske zvezne politike. Krščanskosocialni klub je nato sklenil, da se bo o novonastalem položaju posvetoval še le jutri. Smatra se že za mogoče, da bodo krščanski socialisti setavili manjšinski kabinet, ker sta jim dosedanjí koalicijski stranki pri vseh kandidatih delali samo težkoče, ter bi se velenemci in Landbund morda pokorila taki manjšinski vladi, ki bi prevzela gotove obveznosti.

Protiverske odredbe Sovjetov

Moskva, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) O novih protiverskih dekretih, ki jih je izdala Sovjetska Rusija, se doznava, da se zahteva od verskih družb in sekt, ki imajo več kot 20 članov, da uradno prijavijo sezname svojih članov. Družbam se je priznava lastninska pravica. Tako morajo biti poslopja cerkev last posameznih članov, ki se v praksi često konfiscirajo radi obdolžitvev proti njihovim takozvanim lastnikom. Verskim družbam je prepovedano tudi vsako kulturno, gospodarsko in misijonsko delovanje. Duhovnik sme opravljati božjo službo samo v eni cerkvi, radi česar bi mnoge občine ostale sploh brez svečenika.

Meskovski poročevalec »Daily News«: Chatterton, poroča, da je sovjetska vlada iz-

dala novo ostro odredbo, ki prepoveduje krščanskim občinam vsako dobrodelno delovanje. Noben duhovnik ne sme biti nastavljen izven onega kraja, kamor je pristojen ali kjer stalno biva. Župani ali občina mora imeti vsaj 200 članov, ki zopet ne smejo kje drugod obiskovati verskih prireditev. Duhovščina in verniki so vezani na določen prostor, izven katerega ne smejo pričeti službe božje. — Petrograjska »Rabotaja Gazeta« od 10. t. m. prinaša poziv Zveze tiskarjev na svoje člane, naj ne stavijo in ne tiskajo verskih knjig. Ob tej priliki zvemo, da je bila pred kratkim natisnjena v 25.000 izvodih popolna izdaja sv. pisma, da je izšel v 30.000 izvodih pravoslavni koledar leningrajske škofije in da ima baptistovski tednik »Hristianin« naklado 15.000.

Nemški predlog odklonjen

Ženeva, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Nemčija je na razorožitveni komisiji predlagala, da se popolnoma prepove metanje bomb iz letal in zrakoplovov, ker je ta način zračne vojne čisto napadalna vojna. Dasi je grf Bernsdorff predlog zagovarjal temperamentno, ga je razorožitvena komisija danes odklonila po daljši debati, ker ne spada v okvir razorožitvene konvencije. Nekateri delegati, posebno grški delegat Politis, so navajali, da je napadalna vojna itak prepovedana in da jo je torej odveč omejevali. Politis je rekel: Napadalec, ki se ne drži splošne prepovedi vojne po Kellogovi pogodbi, tudi ne bi vpoštevati omejitve napadalne vojne. Za Berns-

dorffov predlog so glasovali Nemčija, Švedska, Holandska, Kitajska in sovjetska Rusija. V sklepu večine se navaja, da odklonitev ne pomeni, da se zračna vojna proti civilnemu prebivalstvu smatra morda za dovoljeno.

V debati, ki se je začela o razorožitvi vojske na suhem, pri čemer igra veliko vlogo vprašanje izvežanih rezerv in vprašanje materiala, je pripomnil turški delegat Munir bej, da je nemogoča vsaka omejitev bojnih sil, ki tiče v narodu samem in v njegovih industrijskih silah. Zato je treba omejiti izvežbanje rezervnega materiala in zaloge materiala. Zdi se, da se na tej podlagi pripravlja kompromisna formula razorožitvene komisije.

Upanje na diplomatsko konferenco

Pariz, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Pariški listi javljajo, da bo vsaka posamezna delegacija najprej sama sestavila posebno poročilo o delovanju konference. Ta poročila se bodo potem med seboj primerjala in ugotovilo, ali je mogoče priti do popolnega ali samo delnega sporazuma. »Excelsior« navaja, da se bo v končnem poročilu posebno obširno razpravljalo o vlogi bodoče reparacijske banke. »Journal« javlja, da se bo poskušalo, z natančno racionalizacijo doseči čim najvišji čisti dobiček reparacijske banke, da se s tem pridobijo čim višji prispevki za reparacijo. List izraža največje upanje na uspehe bodoče diplomatske konference. »Matin« poroča, da bo, kakršne-

koli bo uspeh konference, odvisen končni uspeh od stališča in odločitve vlad. Tega se strokovnjaki zavedajo in njihov včerajšnji sklep ne pomeni prav za prav nič drugega, kakor prevladuje odločitve na odgovorne ministre, ki bi s svojimi sredstvi in faktorji lažje prišli do cilja, kakor najboljša finančna glava Evrope in Amerike skupaj.

London, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Angleški delegat Stamp je danes dospel iz Pariza v London, da poroča vladi in bo ostal tu teden dni. V Londonu vlada splošno mnenje, da smatra angleška delegacija položaj za brezupen.

Pred revizijo socialnega zavarovanja

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes se je v ministrstvu za soc. politiko mudil glavni ravnatelj osrednjega urada za zavarovanje delavcev dr. Glaser. Z ministrom dr. Drinkovićem sta razpravljala o reviziji, oziroma o načrtu revizije vseh vrst socialnega zavarovanja. Obravnavala sta o stališču delavstva in stališču sedanje vlade. Nadalje sta razmislila o notranji prenovi uprave osrednjega urada, kot tudi ostalih okolišnih uradov za zavarovanje delavcev.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. aprila.

Tarifni odbor je imel sejo. Razpravljaj je o znižanju tarifov za žito in moko preko naših pristanišč, o zahtevi za reekspedicijo za ta dva predmeta, o znižanju tarifov za lesene deščice, ki se uporabljajo pri izvzu cementa.

Glede razdelitve dobička razredne loterije se je vršila pod predsedstvom ministra Frangeša seja s predsednikom Antulom in drugimi člani upravnega odbora razredne loterije.

Zdravstveno stanje vojvode Stepanoviča je nespremenjeno.

Kmetijsko ministristvo bo odslej sprejemalo stranke samo od 12 do 13.

Belgrad, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V ministrstvu za soc. politiko se je dopoldne vršila daljša konferenca ministra Drinkoviča, šefa izseljeniškega odseka Batona in bivšega buenosairskega poslanika Grisogona. Bivši poslanik Grisogono je pojasnil stanje naših izseljencev v Argentini in predlagal nekaj sredstev, kako bi se dvignili kulturno in gospodarsko in zaščitili, ker so najbolj zanemarjeni del našega izseljenišstva.

Zakon o državnih cestah sprejet

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) O seji VZS se je izdal ta-le komunik: Seja VZS se je pričela ob 3.30 in je trajala do 7. VZS je obravnaval zakon o državnih cestah. V imenu gradbenega ministra je prisostvoval seji načelnik Trifunović. Predsed je končal. Zakonski načrt je sprejet. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu bo zakon o nedržavnih cestah.

Proti izpraznitvi Porenja

Pariz, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Nacionalistična »Liberte« napoveduje, da bo Clemenceau v kratkem javno in slovesno protestiral proti izpraznitvi Porenja. Clemenceau vidi v izpraznitvi Porenja zločin proti varnosti Francije in njenih malih zaveznikov.

Nadvojvoda Friderik proti Romuniji

Pariz, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Ker je romunski zastopnik obšel, se je odgovdila včerajšnja razprava o težbi nadvojvode Friderika proti romunski državi radi zaplenjenih posestev. Tudi Paul Boncour, ki je odvetnik romunske države, je nameraval predlagati odgovditev. Sporni predmet je zahteva nadvojvode Friderika za odškodnino za konfisciranje posestev v Transilvaniji, ki spadajo k optantskemu vprašanju. Paul Boncour je odgovditev utemeljeval s tem, da je treba predvsem počakati na končno rešitev optantskega vprašanja v romunsko-madžarskem konfliktu.

Dunajska vremenska napoved: Različno oblačno, milo vreme.

Ljubljanski proračun sprejet

Od 33 navzočih glasovalo 26 za proračun

Za sklepanje o proračunu je potrebna dvotretjinska večina, to je 32. Ravno toliko občin-skih svetovalec je bilo navzočih pri glasovanju. S 26 proti 6 glasovi je bil proračun pri tem glasovanju sprejet z vsemi povišanji, novimi davščinami in velikim primanjkljajem. Kljub stvarnim predlogom je 26-članska večina sprejela proračun brez veake spremembe in tudi ostale predloge, ki so bili na dnevnem redu.

Seja je bila mirna. Edina senzacija je bil prihod obč. sv. Jarca, ki se je pripeljal h glasovanju kljub svoji zločeni nogi. Zato je žel živahno odobravanje obč. sv. Rupnika in tovarišev.

Proračunska seja ljubljanskega občinskega sveta se je nadaljevala včeraj ob 5 popoldne. Otvoril jo je župan dr. Puc.

Skoro vsa desna stran klopi je bila pri otvoritvi prazna. Levice je z burnim aplavzom pozdravila prof. Jarca, ki so ga bolnega privedli v dvor no. Enako pristrano je pozdravil prof. Jarca župan dr. Puc.

Župan je dalje izjavil: Čast mi je sporočiti, da sem dobil poročilo, da je Nj. Vel. kralj prevzel protektorat nad ljubljansko univerzo in dovolil, da nosi njegovo ime. Mislim, da se zavedate važnosti tega dejstva. Ljubljanski univerzi je sedaj zagotovljen obstoj in razvoj, za njeno bodočnost smo sedaj rešeni skrbi. Župan predlaga nato naslednji zahvalni brzojav:

Ljubljanska proračunska debata

Govor inž. Serneca

Sprejetje občinskega proračuna, odnosno glasovanje za ali proti proračunu, je zadeva, ki se bistveno izraža v dveh smereh. Ena smer je izrazito gospodarske narave in v številkah je predvsem njeno pojasnilo. O tem so že moji prijatelji podali obširno in ostro kritiko, kateri pa bi se še vedno moglo dosti dodati, ker je stvarina obširna in ker vsebuje proračun mnogo postavk, ki kritiko naravnost izzivajo.

Druga smer pa je v tem, da pomeni glasovanje za ali proti proračunu vedno tudi izražanje zaupanja ali nezaupanja v delo eksekutive.

V svojih izvajanjih se hočem omejiti le na drugo smer, da namreč pomeni glasovanje za sprejem proračuna izraz zaupanja občinski upravi.

Da bodo moja izvajanja docela razumljiva, se moram na kratko ozreti na preteklost.

Prejšnji mesec smo imeli en dan pred napovedano javno proračunsko sejo tajno predsejo, na kateri so moji prijatelji in jaz vztrajali na tem, da se skuša doseči podaljšanje termina za sprejetje proračuna vsaj za en mesec. V tem smo zmagali, kar smo zvedeli drugi dan na javni seji. Proračun se je odložil in sledila je zopet tajna seja, na kateri sem z začudenjem slišal predlog finančnega odseka za najetje posojila v višini 45 milijonov, ki je bilo prvotno nameravano celo v višini 75 milijonov. Na moj protest se je nato seja preložila, nato pa je bila zopet sklicana za prihodnji terek tajna seja.

Nimam nobenega pomisleka govoriti o dogodkih te tajne seje, ker je proglasil župan javno sejo za tajno, kljub temu, da § 61. obč. reda jasno določa, da je pri obravnavi proračuna in obremenitve obč. imetja tajnost izključena.

Predlog fin. odseka je izzvenel v to, da bi se dalo g. županu pooblastilo, da se pogaja z izrecno imenovanim denarnim zavodom za mestno posojilo.

Predhodni pogovori s strani gotovih gospodov z magistrata z dotičnim denarnim zavodom so morali tedaj biti že tako daleč dozoreli, da mi ni nihče demantiral, ko sem navajal podrobne pogoje tega nameravanega posojila.

Protivil sem se predlogu fin. odseka in mu ugovarjal iz stvarnih razlogov, zlasti pa proti višini posojila, ki je presegala po moji sodbi potrebo mestne občine, na drugi strani pa sem bil tudi proti postopanju pri najetju posojila potem pooblastila g. župana, oziroma finančnega odseka.

Zagovarjal sem tezo, da se g. župan lahko samo pogaja, ko pa so pogajanja dospela do

Drobne vesti

Rim, 24. aprila. Korporativna zbornica je sklicana na sejo 29. aprila t. l. s sledečim dnevnim redom: 1. Izvolitev predsednika. 2. Izvolitev podpredsednika, tajnikov in kvestorjev.

Praga, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V parlamentarnih krogih se smatra, da bo minister dr. Beneš vložil proti dr. Kramarju tožbo radi razžuljenja časti, ali pa da bo moral dr. Kramar svoje obdolžitve, katerih ni prečkal, dokazati pred kakim drugim forumom. Koalicijske stranke so si edine v tem, da si po možnosti izognemo vladni krizi, ki se razvija iz tega konflikta.

Praga, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V češki oslovaški vladi nameravajo spremeniti dosedanje značilne vojaških distinkcij in jih namesto dose-danjih, ki se slabo vidijo na ramenih, zamenjati s prejšnjimi avstrijskimi zvezdami na ovratniku. Za častnike nameravajo uvesti zlate zvezde, za podčastnike pa srebrne. Častniki dobe tudi zopet zlati portrepe.

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru

Beograd:

Na svoji seji dne 24. aprila je občinski svet ljubljanski z radostjo sprejel vest, da je Vaše Veličanstvo dovolilo, da univerza v Ljubljani nosi v svojem naslovu visoko ime Vašega Veličanstva. Občinski svet je globoko hvaležen Vašemu Veličanstvu za ta dokaz naklonjenosti do naših najvišjih narodnih institucij in idealov. Smatra obenem to naklonjenost za odlikovanje našega mesta in zato Vašemu Veličanstvu hvaležno izraža svojo neomejeno udanost.

V imenu finančnega odseka je nato poročal g. Tavčar.

Mestne davščine so zvišane za 3 in pol milijona dinarjev.

Nato je podal prof. Jarca kratko izjavo, zakaj se je udeležil proračunske seje in glasovanja. Hoče braniti avtonomijo in pravi, da so nekateri hoteli ustanoviti mimo dr. Korošca iz obeh bivših strank novo, ki naj bi prevzela upravo mesta.

Vsi ostali govorniki so se odpovedali besedi. Župan konstatira, da je navzočih 33 obč. svetnikov. (Odsotni so: dr. Jerič, Jeglič, Hribar, dr. Ravnihar, dr. Puntar, dr. Rožič, dr. Gosar, podžupan Sernec, ing. Osana, Krvina, Musar, Meze, Olup, Bahovec in Urbas, Krek je kakor znano odstopil.)

Za proračun je glasovalo 26 odbornikov, proti pa šest (Golmajer, Orehek, Rutar, Miklošič, dr. Lukan in dr. Likar).

Ljubljansko obligacijsko posojilo

konkretno točko, da mora poročati obč. svetu, ki potem o posojilu sklepa.

Do glasovanja tedaj o predlogu fin. odseka ni prišlo, ker je bil položaj očividno tak, da je bil izid glasovanja jako dvomljiv. Takrat sem prvič izrazil svoje nezaupanje sedanjí občinski upravi.

Na dolgo pa sem še obč. svetu in prebivalstvu mesta, da povem tudi motive svojega nezaupanja obč. upravi.

Ljubljansko obligacijsko posojilo

Ta moj motiv je bil v postopanju obč. uprave pri najetju lanskega obligacijskega posojila, ki se je pričelo s sklepanjem o nekem megle-nem pooblastilu g. županu.

Sedaj nameravamo postopanje pri najetju posojila je bilo ko jaje jaje podobno lanskemu postopanju in zato ne bo škodovalo, če to lansko postopanje, ki se je izvršilo po istih gospodih, ki so letos zopet predlagali najetje posojila, malo natančneje ogledamo.

Na seji finančnega odseka z dne 5. junija je bilo izdano to poročilo:

Do 31. marca 1928 je bilo vnovčenih 6% obligacij mestne občine za 11.603.500 Din in se je od tega dne dalje do danes še razpečalo za 138.900 Din obligacij na ta način, da so se oddale stavbnim tverdkam po dogovoru mesto gotovine. Celokupno izkupilo za obligacije znaša denes 11.742.000 Din in je torej še za 18.257.800 dinarjev obligacij v zalogi. Ker se pa zgradba stanovanjskih hiš nadaljuje in je gradbenim tverdkam treba točno plačevati njihove račune, se bodo morale 6% obligacije razpečavati na kakršenkoli način. Povsem gotovo je, da je 6% obrestovanje obligacij z ozirom na današnji trg neugodno. Bančni krogi so mnenja, da bi se dale obligacije ugodneje vnovčevati, ako bi se obrestovanje prilagodilo danes občinski obrestni meri, to je 7—7,5% in sicer na ta način, da se prodajna cena obligacij zniža od 100 Din na 85 Din, oziroma na 80 Din. Zveza denarnih zavodov bi bila pod temi pogoji pripravljena sodelovati pri razpečavanju obligacij. Dospelo se pa že tudi ponudbe iz inozemstva, ki so pa dokaj ugodneje, kakor ponudbe zveze denarnih zavodov. Inozemski ponudniki bi bili pripravljani plačati obligacije po 90%. Zadeva glede prodaje se razpoložljivih obligacij je zelo nujna, ker bi se jih moralo do 1. žrebanja, to je do 15. septembra 1928 pod najugodnejšimi pogoji vnovčiti ter s tem pospešiti najetje velikega inozemskega posojila.

Predlog odseka: Gosp. župan se pooblašča, da proda 6% občinske obligacije sporazumno s finančnim odsekom čim ugodneje kot naložbene papirje, bodisi v tu ali inozemstvu. V ta namen je izposlovati odobrenje nadzorne oblasti in besedilo obligacij prilagoditi inozemskemu denarnemu trgu.

Dve točki sta tu zlasti važni: da se ni lukaj niti z eno besedo omenilo, da se bo oblig. cijsko posojilo odtujilo svojemu namenu in da ne bo več služilo stanovanjski akciji, temveč gradnji tramvaja.

Ta sklep obč. sveta je bil tudi edini, ki je bil razglašen na občinskih deskah. Zato je moglo mestno prebivalstvo zvedeti tudi samo to, kar je bilo razglašeno.

(Ker je bil od g. župana grajan g. dr. Ravnihar, ker je kritiziral delo občinske uprave, tvegam, da bom tudi jaz dobil grajo, samo še malo bolj hudo, ker bom tudi še bolj podrobno kritikal delo obč. uprave. Toda to mimogrede.)

Drugič pa je zanimivo, da se je bila ponudba domačih zavodov po tečaju 85 odklonila, češ, da ima

Gg. učitelje

in čč. duhovščino

ter državne nameščene na deželi opozarjamo na lep prihranek če si raba to oblačje in odmete pri najcenejši tvari DRAGO SCHWAB LJUBLJANA. Velika zaloga spomladanskega blaga.

finančni odsek boljše ponudbo po tečaju 90. Smelo trdim, da so gospodje, ki so to poročali, imeli že takrat popolnoma narejen načrt, da se bodo obli- gacije prodale po tečaju 75.

Rupnik: Ni res!

Sernec: Ali se hoče še kdo od gospodov pri- družiti temu medklicu? (Molk.)

G. Rupnik ima prav, da v ponudbi Siemens & Schuckert z dne 4. junija naslovljeni na ljub- ljanski magistrat ni o tem niti besede.

Pač pa obstoji ponudba Siemens & Schuckerta na maloželezniško družbo in ta ponudba ima isti datum, ko ponudba na magistrat.

V točki 3. te ponudbe pa se pravi:

»Für die 18.000.000 Dinar Nominale Obliga- tionen werden nach Ausfolgung der richtig um- gedruckten Titres und nach Beibringung aller ev. nötigen behördlichen Bewilligungen für den Han- del dieser Obligationen im Auslande bis spätestens 15. September 1928 durch ein Wiener Bankhaus 13.500.000 Dinar bei den österreichischen Siemens- Schuckert-Werke zur Verfügung gestellt. Mit die- sem Kapital ist der Ausbau der neuen Linien durch uns im Einvernehmen mit der Gemeinde durch- zuführen.«

13.500.000 Dinar, to pa pomeni tečaj po 75%.

Dne 5. junija je nato bilo na tajni seji občin- skega sveta sklenjeno, da se g. župan pooblašča, da proda preostale 6% občinske obligacije — da se domači trg ne razburja in da kredit mestne občine ne trpi po nepotrebnem škodo — sporazumno s finančnim odsekom čim najugodnejše kot naložbene papirje v inozemstvo. V ta namen je izposlovati odobrenje nadzorne oblasti in besedilo obligacij prilagoditi inozemskemu trgu.

Zanimivo je, da se tudi v tem sklepu niti z besedico ne omenja odtujitev namena posojila in tečaj po 75.

Sedaj pa se je vršila obravnava vse zadeve približno tako-le:

Mestna občina je stavila na podlagi sklepa obč. sveta z dne 5. junija maloželezniški družbi ponudbo z dne 8. junija, v kateri daje mestna ob- čina maloželezniški družbi obvezno opcijo do kon- ca avgusta na vse obligacije.

Zanimivo pa je pri tem tudi to, da je občina svojevoljno napram prvotnim pogojem poslabšala svoje pogoje napram S. S.

Sedaj se je zadeva na splošno razvijala tako- le. Očitvidno večina ni mogla doseči od finančnega ministra, da se tekst obligacij posojila brez na- daljnega spremeni in je morala zaprositi za po- polnoma novo posojilo v znesku 18 milijonov, kot nadomestilo za izpadek prvotnega posojila v višini 30 milijonov in od katerih je bilo podpisano le 12 milijonov.

To pa ni več staro, temveč novo posojilo, ker se tudi namen novega posojila spremeni. Kajti to posojilo ni več stavbeno, po točki 4. dovoljenja g. ministra financ D. R. br. 97.837, z dne 17. julija 1928, temveč se ima uporabiti

»Da se ovaj zajam ima upotrebiti na proši- renje gradskih električnih tramvaja i osvetljenja.«

Za to posojilo pa sploh ni bilo nobenega skle- pa obč. sveta in finančni minister je bil očitvidno zapeljan v zmoto, ko je izdal to dovoljenje.

Kajti v svojem odloku z dne 17. julija pravi finančni minister:

»Da su uslovi zajma s obzirom na naše i inostrane prilike na novčanom tržištu vrlo po- voljni, jer je kurs 90 a kamata 6%, što se može smatrati kao povoljno pošto uzet u račun kurs od 90 sa kamatom 6% od 15 godina daje proseč- nu kamatu od oko 7% godišnje, međutim dru- gih provizija in troškova nema »koi bi oteži- vali uslove i poskupljivali kamatu.«

In zato je finančni minister odobril, da se sme občina mesta Ljubljane zadolžiti pri malo- železniški družbi za 18.005.000 na podlagi svojih obveznic po kurzu 90 s 6% obresti plačljivih v 15 letih v 30 polletnih obrokih dekurzivno, pod pogoji povedanimi v tem referatu in po obvez- nica, katerih obliko in besedilo odobrava.

Na podlagi tega moram konstatirati, da gre tu za novo obligacijsko posojilo.

In sedaj pogledajmo, kaj pravi besedilo no- vega obligacijskega posojila.

»Ta obligacija je sestavni del 6% ljubljans- kega gradbenega in investicijskega posojila v nominalnem znesku 65.000 funtov ali 18.005.000 dinarjev, plačljiva počenši s 15. marcem 1929 najkasneje do 15. 9. 1943.«

To ni res!

Drugi odstavek tega besedila se glasi:

»Posojilo se je najelo po obč. sklepu z dne 24. decembra 1926, št. 33.913 in z dne 6. marca 1928 št. 6706 in z dovoljenjem g. ministra za fi- nance z dne 17. VII. 1928 št. 97.837. Posojilo je odobreno za javna gradbena in investicijska dela.«

Tudi to ni res! To slednje se ne nanaša na Mencingerjevo posojilo.

Edino, kar je res, je citat 14 številke dovo- ljenja finančnega ministra.

Tudi namen posojila je drug, ker se ima sedaj uporabiti za tramvaj.

Pa recimo, da je to le mala lepotna napaka.

Toda tekst novega posojila pravi med dru- gim tudi to:

»...Vrhu tega zastavlja mestna občina v varstvo terjatev, izvrzajočih iz tega posojila, sledeče nepremičnine s pravnimi in dejanskimi pritliklinami za znesek 18.005.000 v skupno za- stavo in sicer:

hišo na Poljanski cesti,

19 vil za topničarsko vojašnico,

poslopje delavske zbornice in

16 zasilnih hišic v Kozeljici.«

Rupnik: Prava nesreča!

Sernec: Če pravi g. Rupnik, da to ni no- bena nesreča, potem se ne čudim še tako...

Dr. Klepec: Kaj, dolg je treba pač plačati. To ni nič takega!

Turk: Kako se je moglo to zgoditi, ko pa je g. Hribar, ta finančni ženi. (Prerekanje.)

Sernec: Smem zopet jaz govoriti?

Čudim se g. dr. Klepecu kot odvetniku, da se mu vse to ne zdi nič takega. On bi vendar moral vedeti, da nima niti občinski svet pravice zasta- viti občinske imovine brez pritrditve nadzorst- vene oblasti.

(Zopet prerekanje in medklici.)

Fettich: To je Mencingerjevo posojilo.

Sernec: To ni Mencingerjevo posojilo.

Jaz sem tako previden, da zberem ves po- treben material in evo — tu je original Men- cingerjeve obligacije, a v njej ni govora o za- stavi.

Dr. Puc: To je bilo že vse v listih. (Med- klici.)

Dr. Ravnihar: Žalostno, da s smehom kvit- irate, kadar gre za zastavo obč. imetja!

Ugovori, medklici, nemir.

Sernec: Pa dovolj o vsem tem in vrnem se zopet na proračun.

Intenzivno sem se zanimal za delo v finanč- nem odseku in čeprav nisem bil sam član, sem bil vendar po svojih prijateljih vedno točno in- formiran, kaj se je v finančnem odseku delalo. Ko moramo sklepati ali glasujemo za pro- račun ali ne, moramo najprej rešiti vprašanje, če more imeti sedanja obč. uprava naše za- upanje.

Dve točki sta pri presoji proračuna mero- dajni: 1. Če je proračun sestavljen po navodilih finančnega ministra in da je 2. sestavljen v smislu navodil, ki jih je dal ob naši zaprisegi veliki župan.

Glavna stvar teh navodil pa je, da je treba uvesti povsodi štedenje.

Če pa presojamo sedanji proračun, vidimo, da se ni bistveno spremenil. Samo malo se je zboljšal ali v glavnem je ostal isti.

V stanovanjskih najemninah bi se dalo mnogo dobiti. Znano mi je, da sta gg. dr. Gre- gorič in Bahovec po triurnem delu ugotovila, da bi se dalo na najemninah dobiti 350.000 Din. Ni to silno mnogo, a nekaj je! Enako bi se tudi pri mestnem gospodarstvu dalo mnogo pridobiti.

Osebnih izdatki so na vsak način preveliki. Kako veliki so sploh ti izdatki, je težko reči, ker se navajajo vedno drugače. Slišal sem celo od g. dr. Gregoriča, da znašajo 21 milijonov ali 45% vseh izdatkov. Pravilno pa jih je težko izračunati, ker je veliko skritih, zlasti med ma- terielnimi izdatki.

Glede uradništva ne soglašam z vsemi pred- govorniki. Moje mnenje v tem pogledu je na kratko to: Nekvalificirane uradnike, ki so pri- šli na svoja mesta le potom politične konjunkt- ure, je reducirati deloma na mesta, kamor spa- dajo, deloma pa sploh. Pogodbene uradnike, ki uživajo polno drž. penzijo, teh je menda čez 20, je reducirati. Omožene gospe pisarniške moči, katerih soprogi so v razmeroma dobri službi, je tudi reducirati. Nadmerni stranski predmeti za uslužbenca je črtati.

Težke denarje bi mogli pri tem prihraniti. Pridružujem se nadalje predlogu dr. Rav- niharja, da je izgubila ženska gimnazija svoj raison d'être.

Govori se sedaj: Vse to se bo zgodilo in ob- ljubila se: 1. maja bodo najemnine zvišane, do 1. julija pa bo staval reorganizacijski odsek svoje predloge. Ne zadostujejo več te obljube, ker se ponavljajo vedno. Reorganizacijski od- sek bi moral že v proračunski debati postaviti svoje predloge. Sicer pa je reorganizacijski od- sek drugi pogrebni zavod.

Podanih je bilo že dosti novih predlogov in da teh ne bi bilo že sedaj teh predlogov upo- števati, ne drži, kajti občinska uprava ni bila vedno tako neekspeditivna.

Če dovolite primer iz lanskega letač

Kupčija o prodaji obligacij je bila sklenje- na na seji obč. sveta z dne 24. 8. 1928. Tu se še vedno govori o tečaju 90%. Nato je o tem sklepala še seja z 18. 9. V zapisniku o tej seji še vedno ni niti besede o tečaju po 75.

Da Vam pa pokažem ekspeditivnost, ki se je začela sedaj.

Fin. odsek z dne 15. 9. je sklepal o poročilu g. župana glede prodaje obligacij. Nato je o tem sklepal obč. svet na seji z dne 18. 9., dne 14. 9. pa je g. župan že s svojim dopisom iz- ročil interimne liste maloželezniški družbi!

Sestava proračuna in nastopanje večine tu- di ni v duhu 6. januarja in tega se držim.

Mislím, da sem zadostno razložil, zakaj da ne morem imeti v današnji občinski upravo za- upanja in zakaj ne morem glasovati za pro- račun. Da to svojo odklonilno stališče brez- dvomno podčrtam, izjavljam, da se nadaljnjih sej proračunske obravnave ne mislim več ude- ležiti. Gospodje tovariši, ki so istega mnenja kot jaz se bodo temu mojemu koraku pridružili.

ZAHVALA. Dolžnost me veže, da se najiskre- nejše zahvalim vsem, ki so na kakršenkoli način v najtežjih dneh mučne bolezni lajšali trpljenje moji ljubljani sestri

IVANKI GARVAS

Zlasti sem dolžna posebno zahvalo preč. g. žu- panu J. Barletu za tolažljive obiske ter ljubeznivo očetovsko skrb. Nadalje se prav iskreno zahva- ljujem preč. g. dr. A. Levčniku, predsedniku, ter vsem zastopnikom Vincencijeve in Elizabetne kon- ference za udeležbo pri pogrebu; Erlikvenemu pev- skemu zboru pri sv. Jakobu za ganljive žalostinke, Marijini družbi žena kakor tudi Dekliški Marijini družbi ter sploh vsem za obilno spremstvo moje ljube sestre na njeni zadnji poti. Prisrčno zahvalo izrekam tudi sestrski kongregaciji, ki se je z v srce segajočimi besedami ob odprtem grobu po- slovila od svoje sestre — naše ljubljene Ivanke. Bog bodi vsem obilen plačnik! **ROZA GARVAS.**

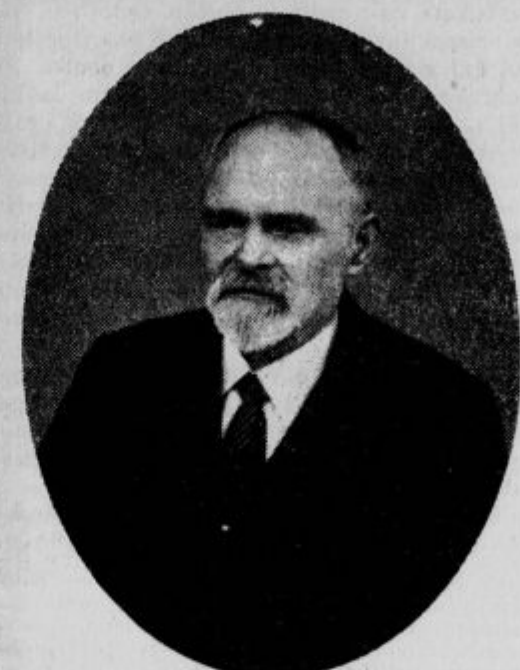
Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 25. marca: Marko. — Solnce vzi- de ob 5 in zaide ob 6.50.

Pastirček Marko izpod Kuma

Dvojni jubilej gospoda Marka Borušaka.

70 letnik, Marko Borušak.

50 let urar.

Trbovlje, 24. aprila.

Med našim narodom živi mnogo talentov, ki jim sicer ni bila dana prilika, šolati se na visokih šolah, ki pa so s svojo pridnostjo in vztrajnostjo pokazali naravnost obéduvanja vredne zmožnosti in uspehe. Zgled takega pridnega in vztrajnega talenta je gosp. Marko Borušak, ki 25. aprila praznuje 70letnico svojega rojstva in 50letnico, odkar opravlja urarsko obrt.

V St. Juriju pod Kumom se je rodil in pasel ovčice svojega očeta. Zraven pa se je zanimal za ure in samo za ure. Ko ni bilo nikogar doma v izbi, je pastirček Marko prinesel stol, zlezal nanj ter si začel na steni ogledovati mehanizem stare stenske ure. Ko si je po dolgem trudu in varčeva- nju zbral nekoč skupaj 50 krajcarjev (za tiste čase ja za malega Marka lepa vsota), si je kupil staro žepno uro, ki je imela to bolezen, da ni mogla več iti. Pastirček Marko, pa se je spravlil in začel bolno uro popravljati. Edino orodje sta mu bila Markov pipec in očetova šivanka. S tema dvema si je na paši krajšal čas in popravljaval uro toliko časa, da je zopet šla. Vse to pa je delal skrivaj. Njegov oče, ki je bil krojač, je hotel, da sin podeduje oče- tovo obrt in postane krojač. Hotel je malega Marka izučiti za krojača, da bosta skupaj hodila po hišah na šeteroc.

In mali Marko je ubogal in postal krojaček. Do 20. leta sta krojačila z očetom po hišah, po- vsod pa se je Marko zanimal: »Ali imate kje kak- šno staro uro, ki noče iti?«, pa jih je popravljaj. Tako je prišel mladenič Marko na glas, da zna, čeprav izkušen krojač, popravljati ure. Šele z 20. le- tom je dobil možnost, da je prišel v Trbovlje k urarju Jeleni za učenca. Malo smešno je to zgle- dalo: 20 let star učenec. Toda Marko je že po dveh dneh pokazal, kaj zna. Mojster mu je namreč ta- koj čez dva dni rekel: »Ti boš moj pomočnik in ne učenec. Saj veš znaš, ko jaz sam.« Ko mu moj- ster po 14 dneh izplača njegov zaslužek, ga je po- močnik Marko prosil, naj mu za ta denar rajši da odvisno orodje, ker bi se rad preselil v Zagorje in tam samostojno začel. Mojster Jelen mu je rad ustregel. Tako je Marko Borušak postal urarski mojster v Zagorju.

Sveda mu postave takrat te njegove kariere niso motile, in okrajno glavarstvo v Litiji mu je hitro izdalo obrtno dovoljenje. Kmalu je zaslovel daleč naokoli kot najboljši urar. Iznášel je mar- sikatero novost, s katero se je urarska obrt hitreje razvijala in izpopolnjevala. Posebno za stolpne ure je iznašel svojevrsten mehanizem, ki ga je marsi- kak tehnični strokovnjak že obéduval.

Tako gosp. Marko Borušak praznuje obenem s svojim 70 rojstnim dnevom tudi 50letni jubilej svojega urarstva. Nikdar ni počival, vedno je delal, mislil in tuhtal. Trboveljskemu rudniku je zasve- tila prva elektrika s strojem, ki ga je naredil Bo- rušak. Ker svojega stroja ni mogel preizkusiti doma, je zaprosil rudniško vodstvo, da bi smel stroj preskusiti na rudniški žagi. Napeljal je na žrge in v delavnici več žarnic, ki so lepo žarele. Takratni ravnatelj g. Draš si je zadevo ogledal in o tem poročal naprej: »Če gosp. Borušak lahko kaj takega naredi, bomo tudi mi.« In tako se je trbo- veljski rudnik elektrificiral. Tudi druge novosti na tehničnem polju vedno zasleduje in študira. Loti se vsakega dela; česar se loti, to izvrši.

Gosp. Marko Borušak je ostal celo življenje preprost, pošten, dober in krščanski, kakršen je bil pastirček Marko, ko je pasel ovce pod Kumom. Je naročen na vse krščanske liste, »Domoljub« pa je njegov prijatelj od tistega dne, ko je začel iz- hojati. Ko je bil g. Borušak še mlajši, je vneto delal v krščanskih društvih. Vedno pa je do danes vnet zagovornik krščanskih idej, ki jih brani, kjerkoli je potreba. Bolan menda ni bil še nikoli in se sam rad pohvali, da se ne ustraši nobenega mla- deniča.

Zelimo blagemu jubilaru praznovati še mno- go jubilejev do skrajnih mej človeškega življenja — mlademu rodu lep vzgled krš-nskega življenja, pridnosti in vztrajnosti! Bog živi!

Slovo

univ. prof. dr. L. Pitamica

Ljubljana, 24. aprila.

Da vežejo akademsko mladino na prof. dr. Pitamica najiskrenejše vezi in prijateljstvo priča ponovno intimno slovo, ki se je vršilo danes popoldne ob pol 6 na univerzi. Ker odhaja dr. Pitamica danes na svoje novo službeno mesto, mu je ob tej priliki priredil akad. klub za pro- učevanje medn. problemov intimno slovo

Predsednik kluba g. St. Mencinger se je toplo zahvalil g. prof. dr. Pitamico za njegove simpatije, ki jih je vedno kazal akad. dijaštvu ter za njegovo pomoč, ki jo je vedno delil oče- tovsko prijazno svojim slušateljem. Kot znak vdane hvalečnosti mu je izročil v imenu kluba knjigo Ot. Zupančič: Naša beseda.

G. minister Pitamic se je zahvalil za udanostne besede, zlasti pa je bil vesel daru, ki ga mu je klub podaril. V nagovoru se je spo- minjal razcvita naše mlade univerze ter izjavil, da ostanejo njegove zveze z njo tudi v nadalje pristrene in čvrste.

Ob priliki svojega odhoda se je dal g. mi- nister skupno z občrom in nekaterimi člani kluba slikati.

Srbski narodni pevci v Ljubljani

Ljubljana, 24. aprila.

V torek zvečer je v Unionu nastopilo 14 srb- skih narodnih pevcev 2 pevki. Njihov koncertni spored je obsegal 22 točk, sestojeh iz samih srb- skih narodnih pesmi in sicer samospevov, ki jih je spremljalo 12 goslačev in dva kontrabasista. Po- somezni pevci so izvajali program s tisto nežno- čutnostjo in razumevanjem vsebine, kot jo baš srbska narodna pesem zahteva. O tehnični spopol- njenosti in šolanju glasovih seveda tu ne more biti govora, ker so pevci izbrani po posebnem nate- čaju, ki je nedavno razpisal oblastni odbor Udruženja vojnih invalidov v Belgradu, iz prepro- stega, selskega naroda. Vendar je treba omeniti, da je izzvenel ves njihov spored v čistih, lepih glasovih, med katerimi se je najbolj odlikoval kra- sen bariton Vitomira Stankoviča, preprostega mla- deniča iz Šumadije. Med pevci je bil tudi zname- niti črnogorski narodni guslar, 39letni Jevrem Ušumlić, ki bo v Londonu pel »Majko Jugovičev« v angleškem jeziku.

Ta pevska družba je deslej nastopila v Bel- gradu, Novem Sadu, Subotici, Somboru, Zagrebu in Ljubljani. Njihova nadaljna pot gre na Češko- slovaško, Poljsko, v Belgijo, Francijo, Anglijo, morda tudi v Ameriko. Povabljeni so tudi v Berlin.

Namen njihove turnee je, seznaniti kulturni svet z lepoto srbske narodne pesmi, ki zavzema edinstveno mesto med slovanskimi narodnimi po- pevkami.

Skladatelj Lajovic je podal o teh pevcih sle- dečo izjavo: Ta ansambl je v svojih posameznih članih in v celoti sposoben podati inozemski pu- bliki verno, pristno sliko muzikalne kulture našega sela, sliko, ne samo vrlo interesantno, marveč tudi zelo simpatično. Proizvajanje tega ansambla bi v inozemstvu moglo tako v muzikalnih krogih, kot tudi široki masi zelo povzdigniti zanimanje za naše zemljo in njeno pestro kulturno življenje.

Kitajska kolonija v Mariboru

Maribor, 24. aprila.

Mariborska kitajska kolonija čezdalje bolj kopni. Kakor znano, je njeno število doseglo že 33 in je mariborska mestna občina žrtvovala do- slej za njeno vzdrževanje 118.848 dinarjev. V teku letošnje zime pa so naši Kitajci v skupinah za- puščali Maribor, oziroma našo državo tako, da se je število članov mariborske kitajske kolonije skr- čilo na 7 oseb (4 odrasle in 3 otrok).

Te dni pa so naši mariborski Kitajci na slo- vesen in kitajskim tradicijam primeren način ob- hajali vesel dogodek: iz hleva nekdanje dragonske vojašnice je razlegnil jok novorojenega Kitajčka.

Med tistimi, ki so zapustili Maribor, je tudi svečenik in žongler Hušofa, ki je bil v Mari- boru dobro znan. Mali poredni Kai-Tin, ki so ga imeli zlasti mariborski hišniki na piki, pa se spre- haja po Marsellu.

Osebnosti

★ Iz vojaške službe. Imenovani so: za vršilca upravnika hidrografskega urada mornarice kape- tan fregate Avgust Kuster; za poveljnika 3. bala- lona 7. pešpolka pehotni major Lovro Pač; za po- veljnika 2. bataljona 8. pešpolka peh. podpolkov- nik Metod Rakuša; za poveljnika 2. bataljona 10. pešpolka peh. podpolkovnik Karol Potočnik; za poveljnika 1. bat. 19. pešpolka peh. major Karmel Novakovič; za poveljnika 2. bat. 29. pešpolka peh. podpolkovnik Alfred Šimek; za poveljnika 1. bat. 39. pešpolka peh. major Josip Krasnik; za povelj- nika 1. bat. 40. pešpolka peh. podpolkovnik Rudolf Knez; za poveljnika 1. bat. 41. pešpolka peh. major Alfred Hubl; za poveljnika 1. bat. 46. pešpolka peh. major Ljudevit Kamenar; za vršilca dolžnosti na- čelnika topn. oddelka poveljstva vrbaške divizij- ske oblasti topn. podpolkovnik Valentin Čop; za poveljnika 2. diviziona šumadijske topn. brigade topn. podpolkovnik Rudolf Vamer; za vršilca dolž- nosti poveljnika 4. divizionu bregalniške topn. bri- gade topn. kapetan. razr. Hugo Stajer; za vršilca dolžnosti poveljnika 4. divizionu vardarske topn. brigade topn. kapetan I. razr. Mirko Štajnfi; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. divizionu savske topn. brigade topn. kapetan I. razr. Milan Vlah; za poveljnika 1. divizionu topn. polka II. armijske ob-

Odis

Tudi najhujši kadilci
bodo imeli bele, zdrave zobe
in stalno sveža usta, ako
vporabljajo vsak dan
Odis pasto.

Vso škodo, ki jo čez dan na-
pravi na Vaših zobeh nikoli,
Vam zvečer odstrani
Odis Pas-a.

MEDNJA-1839

lasti topn. major Vladimir Fridlender; za vršila delnosti poveljnik 2. divizion topn. polka II. armijske oblasti topn. kapetan I. razr. Viktor Čretnik in za vršila delnosti poveljnika 3. divizion topn. polka V. armijske oblasti topn. kapetan I. razr. Oton Bratunčič. Razrešen pa je dolžnosti upravnika hidrografskega urada mornarice kapetan fregate Edgar Vasič.

★ **Veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. Franc Vodopivec** se je povrnil s svojega dopusta in zopet prevzel svoje posle. Stranke sprejema zopet kot običajno ob torkih in petkih.

★ **Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji:** Matko Krevh, dosedaj kaplan pri Sv. Petru pri Mariboru, pride v Ponikvo ob j. ž.; Franc Časl iz Ponikve v Šoštanj; Anton Boštele, dosedaj provizor pri Mariji Snežni, v Trbovlje; Anton Radanovič iz Trbovelj k Sv. Magdaleni v Maribor; Viktor Lunder iz Doberne v Kozje; Janez Breznik, kaplan v Šoštanju, se radi boleznijo vpokoji.

★ **Dijomir** je z prav dobrim uspehom za inženjerja elektrotehnike na svetovno znani

Red oemanačsko termalno kopa lica

DOLENSKE TOPLICE

(To lice pri Novem mestu)

so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri reumatizmu, neuralgijah, ženskih boleznih, t. d. — Kopalske navedbe so vseskozi neposredno izvirnih. — Sezonski od 1. maja do 30. septembra. — Železniška postaja Strža-Toplice, dolenska železnica. — Zastavejte — propek — Cone znižane, posebno v pr. d. in po sezoni.

tehniki Charlottenburg — Berlin — naš slovenski rojak Toussaint Levičnik, iz ugledne rodbine višje sodnega svetnika Valentin Levičnika. Mlademu inženjerju iskrene čestitke!

★ **Nevarno je obolel župnik** preč. g. Alojzij Jarec v Hotedršici. Vsem duhovnim sbratom se priporoča v molitev.

★ **Nov sodni tolmač.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo Miklavčiča Franca, prokurista Zadrške gospodarske banke v Ljubljani in zapriženega sodnega tolmača za angleščino, tudi za tolmača za nemški in francoski jezik.

Ostale vesti

★ **Za pogorelee v Gatini pri Grosupljem.** Sirašni požar dne 20. t. m. je uničil 20 poselnikov vse: živila in obleko. Gotovo bi bilo prizadetim usreženo, ako jim bi posljalmo kaj stare obleke (posteljnine), obutve ali kuhinjske posode. Morda tu ali tam lahko kaj pogrešite. Posljalmo pogorelelem čim prej! Prinesite vse, kar želite podariti v hišo »Dobrodelnosti«, pisarna »Naše sloge«, Poljanski nasip, Ljubljana. Tu se bodo darovi zbirali; podpisano društvo jih bo takoj oddalo županstvu na Grosupljem. — Če javite »Naši slogi« po dopisnici (v slučaju, da ne morete sami prinesiti), pošljemo mi po dar. — Krščansko žensko društvo.

★ **Smrtna kosa.** V Lokvi je umrla gospa Pavlina Srebotnjak, roj. Valda, soproga veletrgovca. Pokojnica je bila znana dobrotnica revežev in splošno priljubljena, kar je pričal njen pogreb. N. p. v m!

★ **Proslave 1. maja ne bo!** Policijska direkcija v Ljubljani nam sporoča: Z ozirom na to, da so vse politične stranke razpuščene in njihovo delovanje ustavljeno ter da so vse politične manifestacije prepovedane, je tudi vsa kišna proslava prvega maja zabranjena. Posebno se opozarja, da se v proslavo prvega majnika ne smejo vršiti nikakršni manifestacijski sprejemi, obhodi, zborovanja, zabave in koncerti z govori ali brez govorov. Istotako je prepovedano razširjanje kakršnihkoli prvomajskih letakov ali posebnih prvomajskih spisov.

Policijski direktor: Dr. Guštin

★ **Vreme 24. aprila ob 8 zjutraj:** Ljubljana: barom. 760,4, topl. min. 3, maks. 6. Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 6 mm. — Maribor: barom. 759,3, topl. min. 0, maks. 6. Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 3 mm. — Zagreb: 759,7, topl. min. 3, maks. 7. Mirno. Lepo. Dežja je padlo 1 mm. — Beograd: barom. 759,5, topl. min. 3, maks. 11. Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 12 mm. — Skoplje: barom. 756,3, topl. min. 8, maks. 19. Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 1 mm. — Split: barom. 756, topl. min. 9, maks. 15. Jugovina. Oblačno. Dežja je padlo 9 mm. — Kakor je videti je v terek in tokom noči padlo največ dežja v Beogradu, najmanj pa v Zagrebu in Skoplju. Najnižja temperatura je bila v Mariboru, najvišja v Skoplju. Zračni vlak je najnižji v Splitu, najvišji v Ljubljani.

★ **Otvoritev telefona Petrovč.** Dne 9. aprila t. l. je bila pri pošti Petrovč otvorjena javna telefonska govorilnica.

★ **S strehe padel in se ubil.** V terek dopoldne je popravil 16letni kleparski pomočnik Branko Maksimović na Tratinški cesti št. 33 v Zagrebu neke strešne žlebove. Stal je ob robu strehe in se z eno roko oprijemal strehe, v drugi pa je držal orodje. Nenadoma je izgubil ravnotežje ter s strašnim krikom strmoglavil v globočino. Obležal je nezavesten na tleh, iz nosu in ust se mu je udrla kri. Ponesrečenca so prepeljali takoj z rešilnim vozom v bolnišnico usmiljenih sester na Vinogradsko cesto. Radi pretresa možganov, polomljenih kosti in težkih notranjih poškodb, je Maksimović že čez nekoliko ur umrl, ne da bi se bil prej zavedel.

★ **Davčni seznamek za prijavo izplačanih obresti** in rent, ki so ga dolžne predložiti davčni upravi hranilnice, posojilnice, banke itd., se dobe v Jugoslovanski knjigarni. Pola obstoječe iz dveh komadov za original in duplikat velja t. Din. V Jugoslovanski knjigarni se dobe tudi vse ostale davčne tiskovine.

★ **Prijatelji prirode, kupujte srečke »Zupanove jame«.**

Članu ni prišlo na pamet, da bi izjavil, da to njega prav nič ne briga ali da bi izrazil vsaj svoje začudenje, ker za vsako malenkost prihaja k njemu. Ne! V tem trenutku je mislil samo to, kako bi vsaj malo odložil izvrševanje svoje dolžnosti.

»Zakaj ste pa vzeli vlažno stanovanje?»

»Ko sem ga vzel, je bilo suho.«

»Kako pa, da je sedaj vlažno?»

»Vrag vedi, kako! Ko smo se nastanili, smo zapazili, da je vlažno. Po stenah so se pojavili taki madeži, večji od vseh zemljevidov, kar jih poznam.«

Član gleda na nepopisani papir, nekaj mrmra skozi zobe in mehanočno vpraša:

»Ali koga sumite?»

»Kako? Ne razumem vas?»

»Hm... hočem reči, če zahtevate odškodnino?»

»Pa... kako naj jo zahtevam? ... Od vlage prihaja revmatizem... Nekateri revmatizem je malenkost... stane samo dvajset rubljev... Drugi revmatizem je zopet tak, da vam se delajo zvezde pred očmi, kadar začne sijati... Ne ozdraviš ga, če plačaš tudi tisoč rubljev!»

Dolgčasen molk.

»Toda... kam neki ste gledali, ko ste jemali stanovanje?»

»Saj sem vam že povedal... Takrat ni bilo vlažno.«

»Dobro... Vaš naslov?... Bom že pogledal in ukenil, da... Kaj ste že vi hoteli?»

»Gospod član... Če mi vi ne pomorete, tudi sam gospod Bog mi ne bo mogel pomagati... Ne morete si predstavljati... V zadnjem času so mi bili uničeni vsi živci, dobesedno vsi...«

Najbrže je imel član bolj uničene živce kot ta dama srednjih let, ker je nervozno zagrabila nepopisani papir, ga zmečkal med prsti, zasukal glavo in začel z navadnim stavkom:

»Ali koga sumite?»

»Dobesedno vse živce,« histerično nadaljuje

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nocoj bosta opravljala nočno službo: Ramorjeva lekarna na Miklošičevi cesti in Trnkovičeva na Mestnem trgu.

„Naš kruh je grenak“

Snažilec čevljev ima besedo.

Ljubljana, 23. apr.

Na Vaš članek »Čevlje snažiti« v št. 92 Vas prosim, da objavite dodatno še sledeče:

Novinar se z menoj ni izčrpnog pogovarjal, zato tudi članek ni dosleden in je vzbudil med občinstvom neutemeljena mnenja. Mi ne kasiramo po tarifi, kakor v centralnih mestih naše države, ker v Ljubljano ne prihaja dosti petičnih oseb. Mi moramo dati za vsako ceno, da se za silo preživimo. Pasanti gredo na tramvaj, v avtomobile in kočije ter se razgubijo tudi peš na Dunajsko in Miklošičevo cesto. Razum tega izstopajo tudi na gojenjskem in dolenjskem koševju. Nas pasirajo po večini le eni potniki, ki imajo opravke na zelenjadnem trgu in nimajo za našo potrebo nobenega zanimanja. Le redki so gostje, ki plačajo primerno, docim se pogajajo kmetje in slični, včasih celo odlični na dva in en Din.

Tudi naš kruh je grenak in dostikrat ga ni! Zima nam je vzela 10 tednov, dež nam vzame dosti in burja nam odganja goste. Kdor odnese od tukaj preračunan vtis na kak dober dan, naj nas blagovoli opazovati tudi takrat, ko sedimo na čedu, ko smo do kože mokri in ko dremamo od dolgečasa. Lani v juniju sem enkrat v 15 urah zaslužil 8 Din. Vrh tega smo vsi za službe nesposobni in nas zdravniki niti ne potrdijo za zmožnost. Kar so čitali o nas Vaši bralci, je nam bridkost. Bogu bodi potoženo, da ni na svetu nič tako, kot se našim nezanesljivim očem kaže! — B. K.

★ **Smrtna kosa.** Umrla je dne 24. t. m. g. Amalija Pavšek. Pogreb bo v petek 26. aprila iz hiralnice na Vidovdanske cesti ob 3 popoldne.

★ **Dan brez nesreč.** Tekom večerajšnjega dne se ni pripetila v Ljubljani nobena nesreča in je rešilna postaja ves dan počivala. Tudi od drugod ni bilo nobenih prošelj za prevoz v bolnico.

★ **Ograje podirajo.** Bevčar Alojzij, delovodja pri Schellu, stanujoč v Maurerjevi ulici je prijavil policiji, da so mu neznani zlikovci poskodovali novo ograjo, ki jo je dal postaviti ob parceli Kmetijske posojilnice v Trdinovi ulici. Objezineži so razmajali več železnih drogov pri ograji in podrl 3 betonske stebre. Bevčar trpi škodo okoli 500 Din. Domneva se, da ograja ni bila na poti ponočnjakom, ampak nekim škodljivcem.

★ **Priznal žepno tatvino.** V policijske zapore v Ljubljani je bil priveden A. L., samski mehanik iz Dobrunj, ki je 17. t. m. prenočeval v gostilni Grešnik v Dobrunjah in ukradel blaginjaku Matiji Starcu iz suknje 200 Din. Okradeni in L. sta prenočevala zaeno v isti sobi. L. je tatvino priznal in se izgovarjal, da je izvršil tatvino radi pomanjkanja sredstev za preživljanje.

★ **Policijska kronika.** Tekom večerajšnjega dne so bile izvršene v Ljubljani tri aretacije: 1. radi pijanosti, 2. radi tatvine in 3. radi krošnjačenja. Ovdabe: 1. telesna poškodba, 2. poškodba tuje lastnine, 3. nedostojno vedenje, 1. prekorajenje polic. ure, 2. nezgoda radi splošnega konja, 1. prekršaj predpisov o zapiranju lokalov, 2. prestopka avto-predpisov in 2. prestopka cestno-policijskega reda.

★ **S topim orodjem po očesu.** 26letni mesarski pomočnik A. P. se je prišel krepat k »Pajku« v Linhartovo ulico. Med njim in gostilničarjem pa je prišlo radi neke zasebne zadeve do takega razpoloženja, da je gostilničar mesarju pokazal vrata. Tone pa hud in da ne gre. Pričela sta »stvarno«. Gostilničar je pograbil neki top predmet in ga pomolil Tonetu pod nos. Ker to ni izdalo, da je po desnem očesu in mu glasom zdravniškega izpričevala, zadal poškodbo lažje vrste, ki pa za Tonetovo oko ne bo imela nevarnih posledic.

★ **NAMOCENA POLENOVKA Fr. Kham, Miklošičeva cesta.**

dama. »Čim se zmrači, nimam miru in bežim iz stanovanja...«

»Zakaj pa?»

»Zaradi strahov... Vsi pravijo, da so to strahovi. Nekdo tolče, hodi po sobi, premika pohištvo, se razgovarja... in baš snoči je nastal v zidu tak jok, da bi bili kmalu vsi v hiši znoreli od strahu...«

»Ali kako ste dopustili, da je prišlo tako daleč?»

»Kaj pa naj storimo?... Tu mi prav nič ne moremo...«

»Morda koga sumite?»

»Nikogar ne sumim... Toda prepričana sem, da je tukaj nekaj zagonetnega, skrivnostnega...«

»Hodijo po sobi, prevračajo predmete, pogovarjajo se...«

»Koliko jih pa je?»

»Koga?»

»No, strahov?»

»Kako naj vem?... Najbrže je samo eden.«

»Pa ste rekli, da se pogovarja... Kdo se bo sam s sabo pogovarjal?»

»Potem pa res ne vem... Vi boste že bolje vedeli, če se more ali ne more sam s sabo pogovarjati.«

Član je zbral vse svoje znanje o psmirtnem življenju, o podanikih silnega boga Plutona in se globoko zamislil... Ker pa kot predstavnik oblasti ni smel biti praznoveren, odgovori odločno: »Ne, to ni mogoče... Tu mora biti nekaj vmes... Je že kdo zraven... Kar pomirite se, gospa! Bomo že poprašali in krivci bodo kaznovani, kakor zaslužijo... Vaš naslov?... Zbogom!... Kaj pa ti želiš?»

»Zena mi je umrla.«

»Ali koga sumiš? E, e, naj ji bo Bog milostljiv. Radi česa je umrla?»

»Sam Bog naj ve! Sto let je bila stara. Tri leta ni vstala iz postelje. Danes je izdihnila dušo.«

»A kam si ti gledal?« že stetič mrmra nesrečni član. »No, pa dobro! Le trenutek poča-

Maribor

□ **Prihodka seja občinske uprave** se vrši v petek, dne 10. maja. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva in poročilo posameznih odsekov.

□ **Za ferijalno kolonijo** revne dece. Tukajšnji Podmladek kdecga križa priredi tudi letoš, dne 12. maja na Irgu Svočede svojo običajno dobrodelno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen ferijalnim kolonijam zdravja in odmora potrebne dece. Čanice učiteljnice so že pričele te dni z nabiranjem darov ter se zlasti mariborski trgovci najljubneje naprošajo za pomoč in podporo.

□ **Se čna strateška točka.** Mestna hranilnica, Glavna pošta in sodišče so glavne točke, na katere osredotočajo izmaknjevati kole skrivnostne in grešne svoje nakane. V zadnjem času pa so vzeli na piko poslopje na Simeškovem trgu, kjer se nahaja bojniška blagajna. Včeraj je zopet postal žrtev kosmatih pretkanježev delavec Pavel Serč, uslužbenec v ruski tovarni za dušik. Sel je za trenutek po opravkih v poslopje; ko se je vrnil, je zaman iskal in povpraševal v veži po svojem kolesu znanke Puch (št. 126.933).

□ **Sledeči akledateli** so na vsperodu velikega pevskega koncerta slov. pevskega društva »Maribor« — Satner, Ipavec, Schwab, Dev, Pavčič, Parma, Škerjanc, Lajovic, Adamič in Premrl.

□ **Nova kočvorska pošta** se ne bo gradila? Kakor smo že svojčas obširno poročali, je v načrtu letošnje gradbene sezone tudi gradnja velikega carinskega in poštnega poslopja na Aleksandrovi ulici med delom sedanega kolodvorskega poslopja in Scherbaumovo hišo. Novo impozantno poslopje bi bilo na zunaj enotno grajeno; v notranjosti pa bi bilo ločeno za poštno in carinske urade. Gradnja carinskega poslopja je dejstvo, ker se je dosegel tozadevno ob nedavnem prihodu glavnega ravnanja carinske uprave dr. Šmida v Maribor med zainteresiranimi činitelji popoln sporazum tako v pogledu finančnega vprašanja kakor tudi gradbenega načrta. Obstaja pa nevarnost, ki se tiče gradnje istega dela poslopja, kjer naj bi se nastanili uradi kolodvorske pošte. Sporno jabolko je vprašanje kritja 7 milijonov Din, ki so predvideni za gradbo omenjenega dela poslopja. Prvotno je namreč obstajal načrt, da najame mestna občina v to svrhu pri pošti hranilnici posojilo v znesku 7 milijonov. Kakor izvemo, pa so osta tozadevna pogajanja brezuspešna in bi morala mestna občina v smislu predloga belgrajskih činiteljev najeti šele posojilo pri domačih denarnih zavodih. Zdi se torej potemtakem, da se bo moral prvotni gradbeni načrt v tem smislu spremeniti oz. omejiti.

□ **Se samo danes** se predvaja v tukajšnjem Grajskem kinu znameniti film »11 ne pelji nas v skušnjavo«, ki je eden najlepših tega genra.

□ **Za naše cestarje.** Gradbeni oddelek tukajšnjega občinskega komisarijata je nabavil za nadzornike cestarjev 25 motornih koles BSA. S tem jim bo na njihovem področju omogočeno hitrejšo poslovanje in službovanje.

□ **O čarovništvu in čarovniških procesih** v srednjem veku predava jutri zvečer v Ljudski univerzi naš domači zgodovinar in priljubljeni predavatelj s. sdr. Travner. Predavanje se nanaša predvsem na naše slovenske kraje.

□ **Smrtna kosa.** Umrla so: Karolina Korošec, soproga predelavca drž. žel., stara 62 let. Pogreb danes ob 16 na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Albin Klinc, kupačnicar drž. žel., star 25 let. Pogreb danes ob četrni na 18 iz mrtvašnice studenskega pokopališča. — V sredo, dne 24. aprila t. l. je ob četrni na 6 zjutraj na svojem domu v Bohovi umrla po dolgi bolezni gospodinja učiteljica Zlatka Tušek, učiteljica pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju, v cvetu mladosti. Pogreb bo v petek, dne 26. aprila ob 10 dopoldne ob doma na pokopališče Hoče. Vrh učiteljici, ljubljenski otrok in ljudstva, sladke počitke v domačem izemlju. Naj počiva v miru!

□ **Z vrvoj...** 59letni vinčar Roman B. iz Lajtersperga si je ovil v trenutku duševne zmedenosti vrvo okoli vratu in obvisel na kuhinjskih vratih svojega stanovanja. Domačini so takoj prerezali vrvo, obesenec je še kazal znake življenja. O dogodku je

★ **Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobe, pomanjkanju spanja, bolečinah pri sreč, tiščanju v prsih, ureja naravna »Franz-Josef-grenčica«** redovito kroženje krvi v spodnjem delu telesa in s tem pomirjevalno učinkuje na valovanje Profesorji za bolezni prebavnih organov izjavljajo, da se izkazuje »Franz-Josef« voda pri pojavih, ki izhajajo od samozastrupljenja želodčno-črevesnega kanala, kot izborno čistilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Arkadij Averčenko:

Eno uro na ruski policiji

Ali si sploh morete predstaviti težave ruske policije, ki toliko trpi? Če ne morete, poskusite presedeti vsaj pol ure v zadušljivi in vlažni pisarni ruske četrti. Tam boste videli mnogo zanimivega.

Član četrti dvigne glavo iznad napol popisanega papirja in zevajoč vpraša: »Kaj hočeš?»

»Gospod, ukradli so nam samovar!«

»Kje si pa imela oči?»

Član predobro ve, da s takimi vprašanji ne bo našel njenega samovarja, vendar bi rad vsaj za nekaj časa odložil izvrševanje svoje dolžnosti — izpraševanje ckradene, sestavljanje protokola in zaeledovanje krivca.

»Kam si gledala?»

»Kako: kam sem gledala? Ko sem odšla v trgovino, je priletel pes, in mi ga ukradel! Razlil je vodo, raztresel premog in pobegnil skozi vrata, da ga sploh nihče ni videl.«

»On! Ga! A kako veš, da je »on«? Mogoče je »ona«?»

Kuharica brska z roko po žepu na predpasniku, si s kazalcem briše nos in po kratkem premišljevanju odgovori: »Pa... lahko je tudi »ona«... Naj bo, kakor hoče, glavno je, da ni mojega samovarja!«

»Ali koga sumiš?»

»Seveda ga sumim.«

»Koga pa?»

»Brez dvoma ga je ukrad kak lopov.«

»Dobro. Bomo že pozneje videli. Vsedi se malo na klop, da uredim vse potrebno... In vi, gospod?»

»Vlago imam.«

»Kje imate vlago?»

»V stanovanju.«

»Kaj pa vam morem tukaj pomagati?»

»Pomislite, prosim vas, kdo naj živi v vlažnem stanovanju!«